

عنوان مقاله:

موسیقی شنیداری (بیرونی، کناری و درونی) شعر در غزل های کمال خجندی

محل انتشار:

پژوهشنامه ی متون ادبی دوره ی عراقی، دوره 5، شماره 1 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

علی اصغر فراز - دکترای زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

علی رضا حسینی - استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران

خلاصه مقاله:

موسیقی شنیداری شعر که جمال شناسی شعر نامیده می شود، بزرگ ترین عامل سحرآمیز در شعر است که مخاطب را مسحور خود می سازد. در این پژوهش بررسی موسیقی شعر در غزل های کمال خجندی، یکی از شاعران قرن هشتم مورد ارزیابی قرار گرفته و ارزش های موسیقایی شعر او از زاویه های مختلف به شیوه توصیفی - تحلیلی پردازش شده است. کمال خجندی در موسیقی بیرونی مانند حافظ، بحرهای و زحافات معروف و پرکاربرد در شعر فارسی را به کار گرفته و بیشتر از وزن جویباری، شفاف، نرم و وزن بلند استفاده کرده و از ضربی شدن شعر و وزن دوری یا متناوب و تکرارپذیر، استقبال زیادی نکرده است. ۶۴ درصد از غزل های کمال ردیف دارند. ۳۹ درصد از غزل های این شاعر در وزن های مختلف بحر رمل سروده شده است. در موسیقی کناری از قافیه و ردیف های مناسب و دل پذیر بهره گرفته و واژه های قافیه و ردیف در شعرهای این شاعر، بیشتر به هجای کشیده ختم شده و امکان کشش موسیقی کلام و زیباتر کردن آن را فراهم ساخته است. در موسیقی درونی نیز با استفاده از آرایه های بدیع لفظی به شکل دل انگیزی، موسیقی شنیداری درونی را آشکار نموده است. کمال در مواردی بیت یا مصرعی از شعر سعدی و حافظ را تضمین کرده است. سبک شخصی کمال هم پیوندی با حافظ و هم پیوندی با سعدی دارد. موسیقی شنیداری در غزل های کمال در زوایای گوناگون از زیبایی هایی برخوردار است.

کلمات کلیدی:

موسیقی شعر، وزن های عروضی، قافیه و ردیف، بدیع لفظی، کمال خجندی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2029440>

